

Τα πυρπολικά - όπλο του αγώνα

Πώς τα πυρπολικά εξελίχθηκαν σε ένα τρομερό πολεμικό όπλο στα χέρια των Ελλήνων ναυτικών του 1821. Οι κυβερνήτες τους Παπανικολής, Πιπίνος και Ματρόζος έδωσαν τα ονόματά τους στα θρυλικά υποβρύχια

Αν προσπαθούσαμε, στο διάβα των αιώνων της πολεμικής ιστορίας να ανακαλύψουμε το πιο ταιριαστό όπλο στην ψυχοσύνθεση και τη νοοτροπία του Έλληνα, αυτό θα ήταν σίγουρα το πυρπολικό. Η κινούμενη αυτή βόμβα ήταν προϊόν επινοητικότητας και απαιτούσε ιδιαίτερη δεξιοτεχνία και τόλμη στον χειρισμό της.

Δεν είναι τυχαίο λοιπόν που το πυρπολικό στα χέρια των Ελλήνων ναυτικών του 1821 εξελίχθηκε σε ένα τρομερό πολεμικό μέσο.

Ήδη από την αρχή του Αγώνα έγινε σαφές ότι η υπεροχή του τουρκικού στόλου απέναντι στον ελληνικό από πλευράς αριθμού και μεγέθους πλοίων αλλά και οπλισμού ήταν καταθλιπτική.

Η ισχύς αυτή των Τούρκων τους ωθούσε να επιδιώκουν αναμετρήσεις κατά παράταξη, όπου μπορούσαν να αναπτυχθούν όλα τα πλοία και να επιτεθούν από απόσταση με το πυροβολικό τους. Από την άλλη πλευρά, τα μικρά ελληνικά πλοία υπερείχαν σε χειριστική ικανότητα και ευκινησία.

Την τέχνη των ελιγμών είχαν, ως γνωστό, αποκτήσει οι Έλληνες από τα προεπαναστατικά ακόμη χρόνια όταν με τα σιτοκάραβά τους διασπούσαν τους ναυτικούς αποκλεισμούς στα λιμάνια της Μεσογείου. Όμως οι ελιγμοί και η επιδεξιότητα των ελληνικών πληρωμάτων δεν ήταν αρκετά για να τους χαρίσουν τη νίκη. Απαιτείτο επιθετική στρατηγική και προς το σκοπό αυτό συνέβαλε το πυρπολικό, το οποίο ως πολεμικό μέσο εκμηδένισε στην κυριολεξία την υπεροχή του εχθρού.

Όταν τα πρώτα κολοσσιαία τουρκικά πλοία έγιναν παρανάλωμα του πυρός από τα ελληνικά «ηφαιστεια» όλοι συνειδητοποίησαν ότι η πρωτοβουλία των κινήσεων στη θάλασσα είχε πλέον περάσει στα χέρια των επαναστατών. Ομοίωμα πυρπολικού. Εθνικό Ιστορικό Μουσείο

Πέρα όμως από τις επιτυχημένες προσβολές του εχθρού η μεγαλύτερη ίσως επιτυχία των πυρπολικών εντοπίζεται στον ψυχολογικό τομέα. Είναι δεκάδες οι περιπτώσεις κατά τις οποίες και μόνο η εμφάνιση του ανορθόδοξου αυτού όπλου της Επανάστασης ήταν αρκετή για να σπείρει τον πανικό στις τάξεις των Τούρκων και να παραλύσει κάθε σκέψη τους για εμπλοκή σε ναυμαχία.

Οι Πυρπολητές του 1821

Με τη λέξη «πυρπολητής» εννοούμε τον κυβερνήτη του μπουρλότου, ο οποίος ήταν και ο τελευταίος που το εγκατέλειπε αφού του είχε ήδη βάλει φωτιά. Τις ιερές σκιές, όσων τα ονόματα μας διέφυγαν, παρακαλούμε να μας συγχωρήσουν. Τα πυρπολικά, φυσικά, είχαν και πληρώματα τα οποία, όπως γίνεται αντιληπτό, δεν μπορούν λόγω χώρου να αναφερθούν:

Δημήτριος Παπανικολής

Ένας από τους πιο γνωστούς πυρπολητές του 1821. Γεννήθηκε στα Ψαρά το 1790 και από μικρός επιδόθηκε στο ναυτικό επάγγελμα σαν μέλος των πληρωμάτων των σκαφών του πατέρα του Γεωργίου, ο οποίος ασχολείτο με το θαλάσσιο εμπόριο. Με την έκρηξη της Επανάστασης εξόπλισε κατάλληλα το ιδιόκτητο πλοίο του και το έθεσε στη διάθεση της Βουλής των Ψαρών. Σύντομα, όμως, στράφηκε στα πυρπολικά με τα οποία και επρόκειτο να μεγαλουργήσει. Ήταν άλλωστε αυτός που προσέφερε την πρώτη τέτοιου είδους νίκη στη θάλασσα.

Την Παρασκευή 27-5-1821, δύο πυρπολικά, ένα με κυβερνήτη τον Παπανικολή και ένα με τον επίσης Ψαριανό Γεώργιο Καλαφάτη, επιτέθηκαν στο **τουρκικό δίκροτο «Μπεχτάς Καπτάν»** («Κινούμενο Όρος») στα νερά της Ερεσσού της Λέσβου. Του Καλαφάτη, εξαιτίας της ατελούς κατασκευής του, απέτυχε να μεταδώσει το πυρ στο εχθρικό σκάφος και κήκε μάταια. Του Παπανικολή, όμως, καλύτερα κατασκευασμένο, κόλλησε στην πλώρη του και οι φλόγες μεταδόθηκαν στον οθωμανικό κολοσσό και τον ανατίναξαν καθώς εξεράγη η πυριταποθήκη του. Περισσότεροι από 1.000 Οθωμανοί βρήκαν τον θάνατο.

Στη συνέχεια και μέχρι τον Ιούλιο του 1821, ο Παπανικολής με το ιδιόκτητο πλοίο του έλαβε μέρος σε επιχειρήσεις στα μικρασιατικά παράλια. Μετά την καταστροφή της Χίου και το κάψιμο της τουρκικής ναυαρχίδας από τον Κανάρη και της υποναυαρχίδας από τον Πιπίνο στις 7-6-1822, ο οθωμανικός στόλος αναχώρησε από το νησί της μαστίχας και κατέπλευσε στη Λέσβο. Εκεί στάλθηκαν εναντίον του, στις 15 Ιουνίου από τα Ψαρά, τα πυρπολικά του Παπανικολή και του Υδραίου Γεωργίου Τζερεμέ. Δυστυχώς, όμως και πριν προλάβουν να επιτεθούν, οι αντίπαλοι, τρομοκρατημένοι από τις μέχρι τότε απώλειες, απέπλευσαν και κατέφυγαν στην ασφάλεια του Ελλησπόντου. Έτσι τα δύο πυρπολικά επανήλθαν στα Ψαρά.

Κατά την καταστροφή της πατρίδας του, τον Ιούνιο του 1824, ο Παπανικολής ήταν κυβερνήτης ενός από τα εννέα πυρπολικά που είχαν ετοιμάσει οι Ψαριανοί με σκοπό να επιτεθούν στον εχθρικό στόλο. Δυστυχώς όμως τα πράγματα εξελίχθηκαν με τον γνωστό άσχημο τρόπο που είχε σαν αποτέλεσμα την εξαφάνιση του βορειοανατολικού ναυτικού προμαχώνα της Επανάστασης.

Ο ήρωας διασώθηκε υπό δραματικές συνθήκες και με το πυρπολικό του κατέφυγε στις Σπέτσες.

Με τη λήξη της Επανάστασης και τη δημιουργία του ελληνικού κράτους, ο Παπανικολής επέστρεψε στο ναυτικό εμπόριο με ιδιόκτητο σκάφος. Άσκησε το επάγγελμα μέχρι το 1833 και με την έλευση του Όθωνα η πολιτεία αγόρασε το πλοίο του. Τον Μάιο του 1846 τοποθετήθηκε πρόεδρος του Ναυτοδικείου, θέση που κράτησε μέχρι το θάνατό του το 1855. Πέθανε σε ηλικία 65 ετών.

Το Ελληνικό Πολεμικό Ναυτικό, τιμώντας τον, έδωσε το όνομά του σε τρία υποβρύχιά του. Το πρώτο ήταν το περίφημο που έδρασε κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και του οποίου ο πυργίσκος διατηρείται και είναι τοποθετημένος εμπρός από το Ναυτικό Μουσείο Ελλάδος στη Ζέα του Πειραιά. Το δεύτερο υπηρέτησε στον στόλο από το 1972 έως το 1992 και το τρίτο παρελήφθη μόλις πριν λίγο καιρό και ενετάχθη στις τάξεις του Ναυτικού.

Κωνσταντίνος Νικόδημος

Γεννήθηκε στα Ψαρά το 1796. Κατά το πρώτο έτος της Επανάστασης έλαβε μέρος σε δευτερεύουσας σημασίας ναυτικές επιχειρήσεις. Ταυτόχρονα ασχολείτο με τη μετασκευή σκαφών σε πυρπολικά, έχοντας ως δάσκαλο των πρωτοπόρο Ιωάννη Δημολίτσα, τον γνωστό Πατατούκο. Κατά την καταστροφή της Χίου, το 1822, ήταν μέλος του πληρώματος του πλοίου του συμπατριώτη του Αναγνώστη Ανδρέου Παπά, με το οποίο έσπευσαν να διασώσουν όσους κυνηγημένους κατοίκους του μυροβόλου νησιού μπόρεσαν.

Τον Ιούνιο του 1823 έλαβε μέρος στη μεγάλη επιθετική επιχείρηση των Ψαριανών στα παράλια της Μικράς Ασίας. Απεστάλη, μάλιστα, ως αντιπρόσωπός τους, για να διαπραγματευθεί με τους Τούρκους την απελευθέρωση των αιχμαλωτισθέντων Οθωμανών έναντι καταβολής λίτρων. Λίγο αργότερα συμμετείχε στη θερινή εκστρατεία του Τρινησίου Στόλου (Ύδρας – Σπετσών – Ψαρών) στο βόρειο και κεντρικό Αιγαίο.

Στη μεγάλη ναυμαχία του Γέροντα (29-8-24) διέσωσε τον Παπανικολή και το πλήρωμά του έπειτα από αποτυχημένη επίθεσή τους εναντίον εχθρικών σκαφών. Τελικά και ενώ οι Οθωμανοί ηττημένοι αποσύρονταν, ο Νικόδημος έκαψε, το βράδυ της 24ης προς 25η Σεπτεμβρίου, μια μεγάλη κορβέτα βόρεια των Οινουσών. Λίγο πριν την πτώση του Μεσολογγίου (Απρίλιος 1826) μετείχε στην, υπό τον Μιαούλη, μοίρα η οποία προσπάθησε μάταια να ανεφοδιάσει τους Ελεύθερους Πολιορκημένους. Συμμετείχε, επίσης, τον Ιούνιο του 1827, στην ανεπιτυχή προσπάθεια του Κόχραν για εμπρησμό του Αιγυπτιακού Στόλου στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας, όπως και στην εκστρατεία, δύο

μήνες αργότερα, στον Κορινθιακό και τον Πατραϊκό κόλπο. Και στις δύο περιπτώσεις δεν του δόθηκε η ευκαιρία να χρησιμοποιήσει το πυρπολικό του.

Μετά την έλευση του Καποδίστρια στην Ελλάδα, ο Νικόδημος έλαβε μέρος στις πολιορκίες, της Ναυπάκτου, του Αντιρρίου και του Μεσολογγίου, ως κυβερνήτης του βρικίου «Κίμβρος». Και οι τρεις πόλεις παραδόθηκαν στις ελληνικές δυνάμεις, έπειτα από συμφωνία, την άνοιξη του 1829.

Μετά το τέλος της Επανάστασης και τη δημιουργία του ελληνικού κράτους, εξελέγη κατ' επανάληψη βουλευτής Νέων Ψαρών και το 1869 χρημάτισε Πρόεδρος της Βουλής.

Εκτός από πυρπολητής και ναυμάχος, ο Νικόδημος αναδείχθηκε και σε σπουδαίο συγγραφέα και μας άφησε βιβλία που αναφέρονται όλα σε ναυτικά θέματα.

Δεν είναι τυχαίο λοιπόν που το πυρπολικό στα χέρια των Ελλήνων ναυτικών του 1821 εξελίχθηκε σε ένα τρομερό πολεμικό μέσο

Ματρόζος

Επώνυμο δύο αγωνιστών οι οποίοι διακρίθηκαν ως πυρπολητές. Ο Ιωάννης είχε γεννηθεί στην Ύδρα και ο Λέκκας (Αλέξανδρος) στις Σπέτσες. Δεν αποκλείεται, εξαιτίας της γειτνίασης των δύο νησιών και των σχέσεων που είχαν αναπτύξει οι κάτοικοί τους, να ήταν συγγενείς.

Ο **Ιωάννης** είναι άγνωστο πότε γεννήθηκε και οπωσδήποτε δεν ανήκε σε μία από τις γνωστές μεγάλες υδραϊκές οικογένειες πλοιοκτητών, αφού το επίθετό του δεν αναφέρεται προεπαναστατικά. Έκανε την εμφάνισή του, σαν πυρπολητής, το καλοκαίρι του 1824 στην εκστρατεία για τη διάσωση της Σάμου και στη σειρά των ναυμαχιών στο ανατολικό Αιγαίο που την ακολούθησαν. Στη μεγάλη ναυμαχία του Γέροντα (29-8) επιτέθηκε μαζί με τον επίσης Υδραίο Ανδρέα Πιπίνο και τον Σπετσιώτη Λάζαρο Μουσιού, εναντίον εχθρικού βρικού. Δύο μήνες αργότερα, την 1η Νοεμβρίου, επιτέθηκε ανεπιτυχώς μαζί με τον συμπατριώτη του Γιάννη Στύπα, σε εχθρικό βρικό έξω από το Ηράκλειο της Κρήτης. Στη ναυμαχία του Καφηρέα στις 20-5-1825, σε συνεργασία με τον Σπετσιώτη Λάζαρο Μουσιού έκαψαν φρεγάτα 62 πυροβόλων, της οποίας είχαν ήδη αποκοπεί οι ιστοί από τα ελληνικά πυρά.

Ακολούθησε η προσπάθεια των επαναστατών να εμποδίσουν τη διακίνηση εφεδρειών και εφοδίων προς τον Ιμπραήμ, ο οποίος είχε αποβιβασθεί στην Πελοπόννησο. Έτσι το πρωί της 16ης Ιουνίου 1825 οι αντίπαλοι στόλοι συναντήθηκαν ανοιχτά του Ταινάρου. Την επίθεση ξεκίνησε η προσπάθεια του πυρπολικού του Υδραίου Μιχάλη Μπουντούρη εναντίον εχθρικής κορβέτας, η οποία όμως στάθηκε ανεπιτυχής. Στη συνέχεια ο Ματρόζος επιτέθηκε εναντίον ενός βρικού.

Καθώς όμως το πυρπολικό είχε σχεδόν φθάσει στον στόχο του και ο Υδραίος, με το δαυλό στο χέρι, ετοιμαζόταν να του βάλει φωτιά, χτυπήθηκε στο μέτωπο από σφαίρα και πέθανε ακαριαία. Ο δαυλός του έπεσε μέσα στο πυρπολικό, το οποίο ανεφλέγη χωρίς να φθάσει τελικά στο στόχο του και κάηκε ανωφελώς, ενώ τραυματίστηκαν και άλλα δύο άτομα από το πλήρωμά του.

Ο **Αλέξανδρος ή Λέκκας**, όπως είναι ευρύτατα γνωστός, ήταν ένας από τους πλέον διακεκριμένους Σπετσιώτες ναυμάχους και πυρπολητές. Γεννήθηκε περί το 1795 και πέθανε πριν το 1855. Σε σωζόμενα έγγραφα της εποχής, πάντως, αναφέρεται ως Λέκκας Ματρόζη. Πιθανόν το «Ματρόζος» να επικράτησε μεταγενέστερα όταν έγινε γνωστός σε όλη την Ελλάδα χάρη στο περίφημο ομώνυμο ποίημα του Σπετσιώτη ποιητή Γεωργίου Στρατήγη. Εκεί περιγράφεται η τεράστια οικονομική ανέχεια του αγωνιστή ο οποίος, γέρος πια, αποφασίζει να επισκεφθεί τον παλιό του φίλο, που ήταν υπουργός, για να του ζητήσει κάποια βοήθεια:

«Μου λεν, ο καπετάν Κωνσταντής, απ' τα Ψαρά κει πέρα, πως υπουργός εγίνηκε μεγάλος και τρανός, κι αν θυμηθεί πως τη ζωή του έσωσα μια μέρα απ' έξω από την Τένεδο, μπορούσε ο Ψαριανός να κάνει τίποτε για με και ίσως να δώσουν κάτι σ' εκείνον που 'χε τάλαρα τη στέρνα του γεμάτη».

Στο Υπουργείο όμως δεν τον γνώρισαν. Κάποιος μάλιστα ναυτικός, με φανταχτερή στολή, του μίλησε υποτιμητικά θεωρώντας τον ζητιάνο. Τότε: «Ο γέρος ανασήκωσε το κάτασπρο κεφάλι και τα μαλλιά του εσάλεψαν σαν χ αίτη λιονταριού και με σπιθόβολη ματιά μες απ' τα στήθια βγάνει με στεναγμό βαρύγνωμο φωνή παλληκαριού:

“Αν οι ζητιάνοι σαν κι εμέ δεν έχυναν το αίμα, οι καπετάνιοι σαν και σε δεν θα φορούσαν στέμμα!”».

Ο Κανάρης που άκουσε τη φιλονικία, ζήτησε να δει τον άγνωστο που θεωρήθηκε αίτιός της. Έτσι ο Σπετσιώτης ανέβηκε στο Γραφείο του και:

«Τον κοίταξε τα μάτια του μες στα μακρυνά του φρύδια, που μοιάζανε σαν αετούς κρυμμένους στη φωλιά, στον καπετάνο εφάνηκαν με την φωτιά την ίδια, όταν τα εφώτιζε ο δαυλός τα χρόνια τα παλιά. Κι ένας τον άλλο κοίταζαν κατάματα οι δυο γέροι ο ημίθεος τον γίγαντα, ο ήλιος το αστέρι».

Αρχικά ο Κανάρης δεν γνώρισε τον παλιό του συμπολεμιστή. Όταν, όμως, μετά από μικρή συζήτηση κατάλαβε ποιόν είχε μπροστά του:

«Ματρόζε μου! Δακρύβρεχτος ο Κωνσταντής φωνάζει και μες στα στήθη τα πλατιά σφιχτά τον αγκαλιάζει. Κι ενώ οι δύο γίγαντες με τα λευκά κεφάλια στ' άσπρα τους γένια δάκρυα κυλούσαν σαν κρυστάλλια, δυο κορφοβούνια μοιάζανε γεμάτα από το χιόνι, όταν του ήλιου το φιλί την άνοιξη το λειώνει».

Στις 7-4-1836, με διαταγή του Όθωνα, του απονεμήθηκε ο Αργυρός Σταυρός του Ελληνικού Βασιλείου. Ήταν παντρεμένος με την Παναγιώτα Ντούβρα, με την οποία είχε αποκτήσει τέσσερα παιδιά. Τον Αναστάσιο, τον Γεώργιο, την Ευγενία και την Κυριακή. Το Πολεμικό Ναυτικό, τιμώντας τους δύο ομώνυμους ήρωες, έδωσε το όνομα «Ματρόζος» σε ένα υποβρύχιο του που έδρασε στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και σε ένα δεύτερο σήμερα.

Λάζαρος Μουσιού ή Μουσιός

Έκανε για πρώτη φορά την εμφάνισή του, ως πυρπολητής, το καλοκαίρι του 1821 κατά την εκστρατεία για τη σωτηρία της Σάμου. Ένα χρόνο αργότερα, τον Σεπτέμβριο του 1822, συμμετείχε στη ναυμαχία των Σπετσών με το πυρπολικό «Άγιος Νικόλαος». Τον Μάιο και τον Ιούνιο του 1824 πήρε μέρος, πάντα ως πυρπολητής, στις εκ των υστέρων διοργανωθήσες εκστρατείες για τη σωτηρία της Κάσου και των Ψαρών. Κατά τη μεγάλη ναυμαχία του Γέροντα επιτέθηκε σε ένα μεγάλο βρίκι το οποίο, όμως, μισοκαμένο κατάφερε να διαφύγει. Στη ναυμαχία του

Καφηρέα (20-5-1825) σε συνεργασία με τον Ιωάννη Ματρόζο έκαψαν φρεγάτα 62 πυροβόλων. Το φθινόπωρο του ίδιου χρόνου έλαβε μέρος στην εκστρατεία για ανεφοδιασμό του πολιορκημένου Μεσολογγίου.

Εκτός από τη ναυτική δραστηριότητά του, ο Μουσιού έλαβε μέρος και σε χερσαίες επιχειρήσεις το 1821 και το 1822 υπό τον Σπετσιώτη οπλαρχηγό Αντώνιο Μαλοκίνη ή Σμπόνια.

Η ημερομηνία θανάτου του, όπως και η αντίστοιχη γέννησής του, είναι άγνωστη. Πάντως στον πίνακα του προσωπικού του στόλου του 1834 αναφέρεται ως υποπλοίαρχος.

Ανδρέας Πιπίνος

Από μικρός ακολούθησε το ναυτικό επάγγελμα και με την έκρηξη της Επανάστασης προσέφερε τις υπηρεσίες του στον στόλο της ιδιαίτερης πατρίδας του της Ύδρας, αναδειχθείς σε έναν από τους γνωστότερους πυρπολητές.

Το πρώτο του κατόρθωμα γράφηκε τη νύχτα της 6ης προς 7η Ιουνίου του 1822 στα νερά της Χίου. Ήταν λίγος καιρός μετά την καταστροφή του νησιού, όταν ο Τρινήσιος Στόλος πήρε την τρομερή εκδίκησή του. Την ασέληνη, λοιπόν, εκείνη νύχτα ο Κανάρης κόλλησε το μπουρλότο του στη ναυαρχίδα των 84 πυροβόλων του Καρά Αλή, η οποία ανατινάχθηκε παρασύροντας στον θάνατο αυτόν και πολλούς από τους επιβάτες της.

Ο Πιπίνος κινήθηκε εναντίον της, αναλόγου μεγέθους, υποναυαρχίδας και από εκεί και μετά υφίσταται ιστορική διχογνωμία αναφορικά με τα αποτελέσματα της επίθεσης. Σύμφωνα με την επικρατούσα άποψη το υδραϊκό πυρπολικό κόλλησε στην πλώρη του πλοίου, αλλά ξεκόλλησε χωρίς να μπορέσει να του μεταδώσει τις φλόγες σε βαθμό που να καταστούν ανεξέλεγκτες. Σύμφωνα, όμως, με μια άλλη άποψη, η οποία βασίζεται σε δύο αναφορές της 20ης Ιουνίου από τα Ψαρά των παρόντων στην επιχείρηση, Ανδρέα Μιαούλη, Λάζαρου Λαλεχού και Ιωάννη Βούλγαρη προς, «τους φιλογενέστατους άρχοντες της νήσου Ύδρας» και «το Υπέρτατον Μινιστέριον (σ.σ.Υπουργείο) των Ναυτικών», καταστράφηκε και η υποναυαρχίδα.

Στη ναυμαχία των Σπετσών, της 8ης Σεπτεμβρίου, του 1822, ο Πιπίνος κόλλησε το πυρπολικό του σε μια αλγερινή φρεγάτα της οποίας, όμως, το πλήρωμα κατάφερε να το απομακρύνει και έτσι το οθωμανικό σκάφος διέφυγε τον κίνδυνο. Τον Μάιο του επομένου έτους, 1823, συμμετείχε στην εκστρατεία των Ύδραιοσπετσιωτών προς την Κάρυστο της Εύβοιας. Στη μεγάλη ναυμαχία του Γέροντα, στις 29-8-1824, επιτέθηκε

μαζί με τον συμπατριώτη του Ιωάννη Ματρόζο και τον Σπετσιώτη Λάζαρο Μουσιού σε αιγυπτιακό βρίκι (σ.σ. βλέπε αναφορά μας σε Μουσιού). Κατά την επίθεση, μάλιστα, ο Πιπίνος και ένας άνδρας από το πλήρωμά του τραυματίστηκαν και έτσι το υπόλοιπο πλήρωμα αναγκάστηκε να βάλει φωτιά στο πυρπολικό και να το εγκαταλείψει.

Αλλά λίγες ημέρες αργότερα, στις 30-4-1825, συμμετείχε στη μεγαλύτερη μαζικότερη και πλέον επιτυχή επίθεση πυρπολικών κατά την Επανάσταση στον κόλπο της Μεθώνης. Κατέστρεψαν υπό τον Μιαούλη μία φρεγάτα των 54 πυροβόλων, μία δεύτερη των 36, τρεις κορβέτες, βρίκια και μεταγωγικά, συνολικά περί τα 20 πλοία. Η φωτιά από τις εκρήξεις μεταδόθηκε και στο φρούριο της Μεθώνης καίγοντας σημαντικό μέρος του και προκαλώντας την ανάφλεξη και μιας πυριτιδαποθήκης.

Τον Ιανουάριο του 1826 έλαβε μέρος στη δεύτερη εκστρατεία για τον ανεφοδιασμό του πολιορκουμένου Μεσολογγίου. Στις 5, όμως, του μήνα αυτού, το πυρπολικό του βυθίστηκε κοντά στη Ζάκυνθο εξαιτίας θαλασσοταραχής και έτσι κάθε πιθανότητα ανάληψης δράσης εξέλιπε. Μετεπαναστατικά ο Πιπίνος αναφέρεται, σε πίνακα προσωπικού του Στόλου του 1834 ως πλοίαρχος β' τάξεως. Ταυτόχρονα είχε ορισθεί και Διευθυντής της Ναυτικής Μοίρας του Αιγαίου.

Αποστρατεύθηκε το 1836 και μετά από λίγο πέθανε.

Το Ελληνικό Πολεμικό Ναυτικό, τιμώντας τη μνήμη του, έδωσε το όνομά του σε δύο υποβρύχιά του. Το πρώτο έδρασε στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ενώ το δεύτερο είναι σύγχρονο.

Κατάλογος πυρπολητών

Στον κατάλογο αυτό αναφέρονται τα ονόματα όσων πυρπολητών καταφέραμε να συγκεντρώσουμε από διάφορες πηγές. Υδραίοι: Αλεξανδρής Δημήτριος, Βατικιώτης Γεώργιος, Βώκος Αντώνιος του Θεοφάνους, Βώκος Θεόδωρος του Θεοφάνους, Γεωργίου Δημήτριος, Δημαμάς Αναγνώστης, Διοκαράντος Μπίκος Αντώνιος, Θεοχάρης Ιωάννης, Θεοχάρης Γεώργιος, Καλογιάννης Δημήτριος, Μάνεζας Ανδρέας, Ματρόζος Ιωάννης, Μπουντούρης Μιχαήλ, Μπούτης Εμμανουήλ, Μπίκος Αντώνιος, Παπαπάνου Ανδρέας, Πινότσης Ανδρέας, Πιπίνος Ανδρέας, Ραφαλιάς Δημήτριος, Ραμπότσης Αναστάσιος, Σπαχής Μαρίνης, Σπαχής Αναστάσιος, Στύπας Ιωάννης, Τζερεμές Γεώργιος, Τσαγκάρης Λινάρδος, Τσάπελης Δημήτριος, Φιλιππάγκος Α., Φωτιάς Δήμας.

Σπετσιώτες: Γουδής Δημήτριος, Καστελιώτης Ιωάννης, Λάμπρου Δημήτριος, Λεμπέσης Ανάργυρος, Ματρόζος Αλέξανδρος (Λέκκας), Μουσιού ή Μουσιός Λάζαρος, Μπαρμπάτσης Κοσμάς, Μπάτης Ανδρέας, Μπρέσκας Θεόδωρος, Ποριώτης Δημήτριος, Σπαχής Πέτρος, Σπύρου Παντελής, Σταύρου Π., Σπύρου Παντελής, Τσατσαρώνης Ιωάννης, Χότζας Ανδριανός, Παξινός Γεώργιος.

Ψαριανοί : Βρατσάνος Νικόλαος, Βρούλος Ανδρέας, Καλαφάτης Ιωάννης, Κανάρης Κωνσταντίνος, Κουτσούκος Δημήτριος, Νικόδημος Κωνσταντίνος, Παπανικολής Δημήτριος, Πέτρου Γεώργιος, Σαρηγιάννης Νικόλαος, Σπανός Νικόλαος.